

KINCS

| KOPP MÁRIA INTÉZET
| A NÉPESEDÉSÉRT
| ÉS A CSALÁDOKÉRT

***Kisgyermekes anyák bölcsődeválasztási
preferenciái***

2023. március

www.koppmariaintezet.hu

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Tartalom

Vezetői összefoglaló	3
A kutatás célja	4
A minta jellemzői	4
Az eredmények bemutatása.....	6
Bölcsődei szolgáltatás igénybevétele	6
Bölcsődeválasztási szempontok	7
Bölcsődeválasztási szempontok összesített sorrendje	8
Bölcsődék és információszerzés	8
Étkeztetés.....	10
Bölcsődei foglalkozások.....	11
Bölcsődeválasztási szempontok fontossági sorrendje különböző alcsoportok szerint.....	12
Korcsoport szerint eltérő fontosságú szempontok bölcsődeválasztás esetén	12
Végzettség szerint eltérő fontosságú szempontok bölcsődeválasztás esetén.....	13
Település típusa szerint eltérő fontosságú szempontok	14
Eltérő fontosságú bölcsődeválasztási szempontok gyermekszám szerint	14
Fontosabb eredmények az édesanyák életkora függvényében.....	15
Az édesanyák iskolai végzettsége szerinti különbségek	16
Főbb eredmények az édesanyák lakóhelye szerint	17
Főbb eredmények a gyermekek száma függvényében.....	18
Összegzés	19

Vezetői összefoglaló

- A hagyományos bölcsődéket a kisgyermekes édesanyák 92 százaléka ismeri, közel háromnegyedük hallott a családi bölcsődékről is. A munkahelyi és mini bölcsődékről kevesebb ismeretük van, annak ellenére, hogy a megkérdezettek 59%-a online is tájékozódik az elérhető bölcsődei lehetőségekről.
- A kisgyermeket nevelő vagy várandós édesanyák közel felének (47%) egész napra lenne/volt szüksége a bölcsődei ellátásra, miközben harmaduk csak fél napra, ötödük pedig csak alkalmanként venné igénybe a bölcsődét.
- A kutatásban résztvevők fele (50%) a gyermek 1-2 éves korában, kevesebb mint fele (45%) pedig kétéves kora után veszi/venné igénybe a bölcsődei szolgáltatást. Az édesanyák csupán 3%-a adná/adja bölcsődébe gyermekét 1 éves kora előtt.
- A bölcsődei ellátásra elsősorban az édesanyák munkavállalása miatt van szüksége a családnak (60%), de minden második anya azt is fontosnak tartja, hogy közösségbe kerüljön a gyermeke. A gyermek bölcsődébe iratásáról általában (92%) az édesapával közösen döntenek.
- A bölcsőde választása során a legfontosabbnak szempont a bölcsődei kisgyermeknevelők személyére, kommunikációjára, értékrendjére vonatkozik és csak ezt követik az infrastrukturális adottságok (bölcsőde elhelyezkedése, felszereltsége).
- A bölcsődei foglalkozások közül a mozgásos, a fejlesztő és a zenei tevékenységeket tartják a legfontosabbnak az édesanyák.
- Étkeztetéssel kapcsolatosan a válaszadóknak az a legfontosabb (41%), hogy a bölcsődében a gyermekeknek kiváló minőségű hozzávalókból változatos ételeket készítsenek. Csaknem egynegyedüknek (24%) fontos a speciális étrend biztosítása is.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A kutatás célja

Az Egészséges és Harmonikus Családokért Alapítvány (EHCSA) a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért együttműködésével felmérést végzett a kisgyermeket nevelő anyák és a várandós nők körében a bölcsődeválasztással kapcsolatban. A felmérésben a bölcsődei rendszer családbarát szemléletével kapcsolatos attitűdöket, szülői véleményeket vizsgáltuk. A bölcsődei ellátáshoz kapcsolódó igényeikről és preferenciáikról is megkérdeztük a válaszadókat.

A minta jellemzői

A kutatás adatfelvételére 2022.04.27. és 2022.06.09. között, online módon, egy speciális mintán került sor. A kérdőív kitöltésére olyan édesanyákat kértünk fel, akiket a közelmúltban érintett, illetve jelenleg érint vagy hamarosan érinteni fog a bölcsődeválasztás kérdése. A kutatás alapját egy 529 főből álló nem reprezentatív speciális minta képezi, melyet a kérdőívet kitöltő kisgyermekes édesanyák és várandós nők alkotnak.

A válaszadók egyharmada (29 %) 30 év alatti, 58%-a 30-39 éves, 13%-a 40 évnél idősebb. A kutatásban résztvevők átlagéletkora 32,7 év volt. A válaszadók csupán 1%-a rendelkezik alapfokú végzettséggel, 8%-a szakvégzettséggel, 45%-a érettségivel zárta tanulmányait, 46%-a pedig felsőfokú végzettséget szerzett. Családi állapotukat tekintve 69 százalékuk házas, 22 százalékuk élettársi kapcsolatban él, 6 százalék pedig egyedülálló.

A válaszadók 30 % Budapesten, 30 % megyeszékhelyen vagy megyei jogú városban, 31% egyéb városban, 9% pedig községben él. A válaszadók 95 százalékának már van gyermeke, 5 százalékuk pedig első gyermekét várja. A kutatásban résztvevő gyermekes anyák 38%-a egy gyermeket, 44%-a két gyermeket, további 13%-a három vagy több gyermeket nevel. A megkérdezettek átlagos gyermekszáma 1,7 fő. Bölcsődés korú, vagyis 3 évesnél fiatalabb gyermeke a válaszadók 80 százalékának van. A kutatásban résztvevők 29%-a a kitöltés pillanatában várandós volt, 24%-a második vagy további gyermekét várta.

1. tábla A nem reprezentatív minta szociodemográfiai jellemzői

		Elemszám	Százalék
Kor	20-29 éves	155	29,3%
	30-39 éves	305	57,7%
	40+ éves	69	13,0%
Iskolai végzettség	Alapfok	7	1,3%
	Szakképzés, nincs érettségi	42	7,9%
	Érettségi	238	45,0%
	Felsőfok	242	45,7%
Településtípus	Község	50	9,5%
	Város	165	31,2%
	Megyeszékhely vagy megyei jogú város	157	29,7%
	Főváros	157	29,7%
Családi állapot	Egyedülálló	34	6,4%
	Egyéb párkapcsolat	13	2,5%
	Élettárs	116	21,9%
	Házasság	364	68,8%
	Nincs válasz	2	0,4%
Gyermekszám	Első gyermekével várandós	24	4,5%
	1 gyerek	202	38,2%
	2 gyerek	235	44,4%
	3 vagy több gyerek	68	12,9%
Jelenleg újszülött vagy bölcsődés korú (3 év alatti) gyermeke van		423	80%
Jelenleg várandós		151	29%
TELJES MINTA		529	100%

KINCS

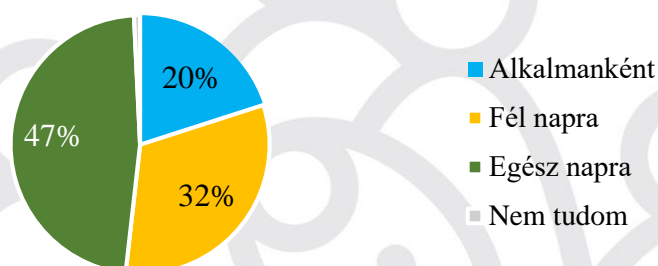
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Az eredmények bemutatása

Bölcsődei szolgáltatás igénybevétele

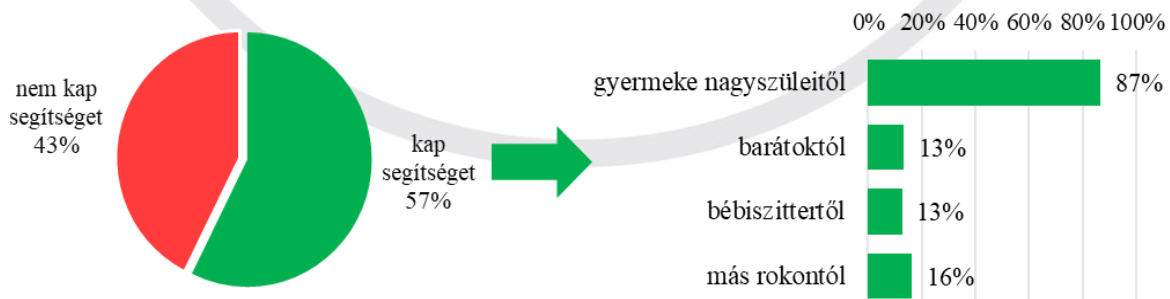
A kutatásunkban résztvevő édesanyák közel fele nyilatkozta azt, hogy egész napos ellátást igényelt/igényelne gyermeke részére, harmaduk fél napra, ötödük pedig alkalmanként vette/venné igénybe ezt a fajta gyermekellátást. A kutatási eredményekből is jól látszik, milyen nagy szükség van a bölcsődei ellátásra, hiszen ez lehetővé teszi, hogy a kisgyermekes édesanyák amint szeretnék, visszatérhessenek a munkaerőpiacra, ez által könnyebben össze tudják egyeztetni a munkavállalást és a gyermeknevelést. Ugyanakkor jelentős, 52 százalék azoknak az aránya is, akik rugalmasabb módon, csak alkalmanként vagy fél napra szeretnék igénybe venni a bölcsődei ellátást.

Mennyi időre lenne/volt szüksége bölcsődei ellátásra? (N= 529)

A megkérdezettek 57%-a kap vagy várhatóan fog kapni rendszeres segítséget, legtöbben a szüleikre, a nagyszülőkre számíthatnak (87%), viszont egyéb segítségforrást kevesen jelöltek meg.

Kitől kap/fog kapni rendszeres támogatást, segítséget? (több válasz is megjelölhető) (N= 529)

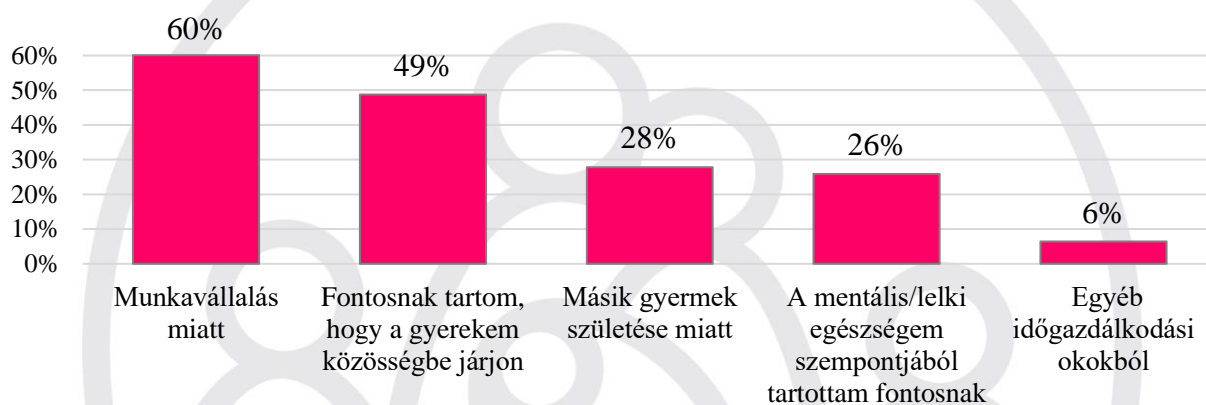
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A válaszadók túlnyomó többsége (95%) a gyermek első életéve után igényli, vagy tervezi igényelni a napközbeni elhelyezést nyújtó ellátást. A kutatásban résztvevők fele (50%) a gyermek 1-2 éves korában, valamennyivel kevesebb mint fele (45%) pedig kétéves kora után veszi igénybe a bölcsődei szolgáltatást. Az édesanyák csupán 3%-a adná bölcsődébe gyermekét csecsemő korában.

A legfőbb indok a gyermek bölcsődei elhelyezésére az anya munkavállalása. Emellett a gyermek közösségbe kerülését is sokan fontosnak tartják.

Miért szeretné/szerette volna bölcsődébe iratni gyermekét? (több válasz is megjelölhető) (N= 529)

A bölcsődei ellátás igénybevételéről a legtöbb esetben (92%) a megkérdezettek szülőtársukkal közösen döntenek. Ebből 7 százalékuk jelezte, hogy a gyermek ellátásával kapcsolatos kérdések megválaszolásába a nagyszülőket is bevonják. A válaszadók 8 százaléka viszont önállóan hozza meg ezt a döntést.

Bölcsődeválasztási szempontok

A bölcsőde kiválasztásakor sok szempontot mérlegelnek a szülők. Elsősorban a kisgyermeknevelők személye a meghatározó és csak ezután következnek az infrastrukturális szempontok.

A bölcsődeválasztásra 15 szempont segítségével kérdeztünk rá, ezeket egy ötfokú skálán értékelhették az anyák, ahol az 1-es jelentette az egyáltalán nem fontos, míg az 5-ös a nagyon

KINCS

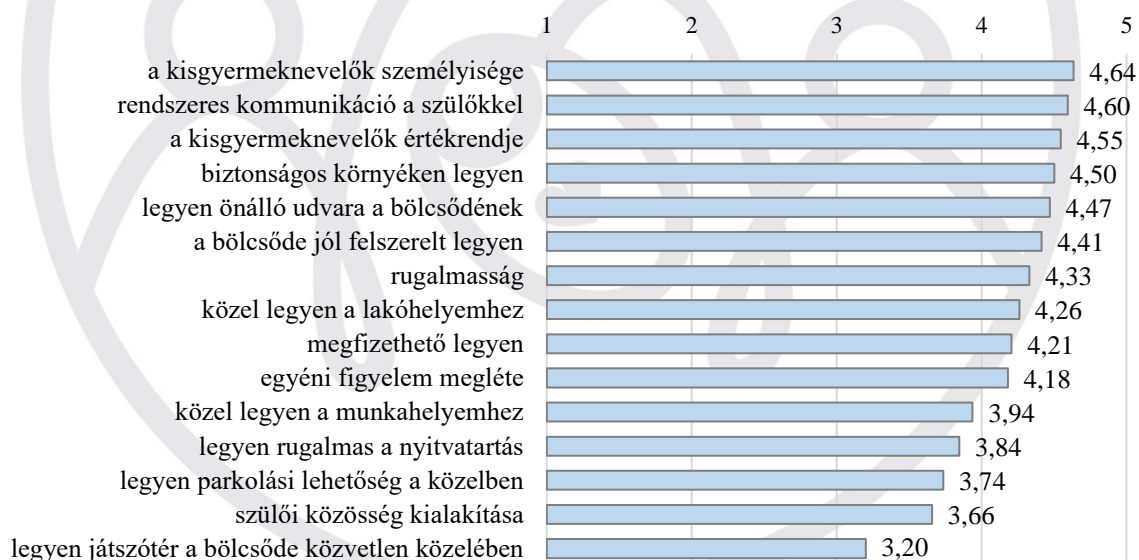
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

fontos kategóriát. Megvizsgáltuk a szempontok összesített fontosságát, illetve azt, hogy egyes csoportosítások (korcsoport, végzettség, településtípus, valamint gyerekszám) alapján van-e különbség a kapott válaszok közt.

Bölcsődeválasztási szempontok összesített sorrendje

A megadott tizenöt szempont közül a három legfontosabb a kisgyermeknevelők személyisége (4,64), a rendszeres kommunikáció a szülőkkel (4,60) és a kisgyermeknevelők értékrendje (4,55) volt. Minden „külső”, tehát a bölcsőde felszereltségére, körülményeire vonatkozó szempont csak ezek után következett. Mindemellett a listán az első tíz szempont esetén az 5-ös értéket jelölték meg a legtöbben, amiből látszik, hogy kiemelten fontos valamennyi szempont a kisgyermekes édesanyák számára. A bölcsőde közelében lévő játszótér volt az egyetlen kérdés, ahol a legtöbben a 3-as értéket jelölték meg, ebből úgy tűnik, egy bölcsőde környezetének kiválasztása során ezzel foglalkoznak a legkevésbé.

*Bölcsődeválasztási szempontok prioritása, átlagok (N=529)
(1=egyáltalán nem fontos, 5=nagyon fontos)*

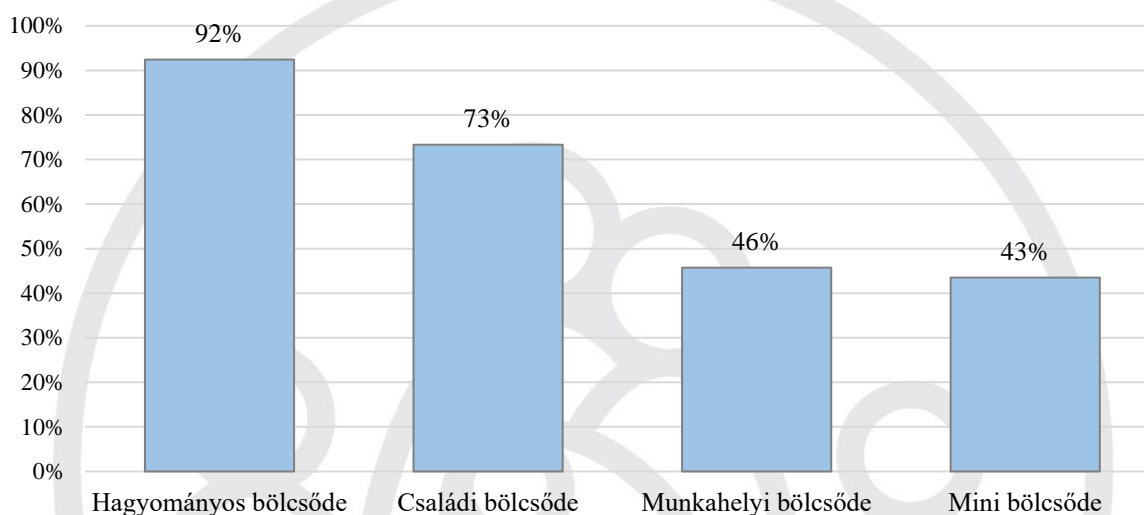
Bölcsődék és információszerzés

Hazánkban többféle bölcsőde létezik, a legtöbben, tízből kilencen a hagyományos bölcsődét ismerték, a válaszadók közel háromnegyede hallott a családi bölcsődékről. A mintában szereplő

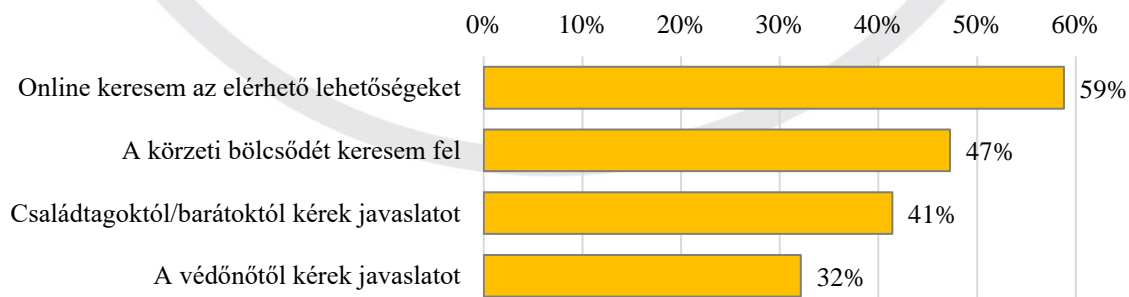
megkérdezettek csak kevesebb mint fele tudott a munkahelyi, illetve mini bölcsődéről, aminek az lehet az oka, hogy feltehetően az önkormányzati mini bölcsődéket sokan a hagyományos bölcsődék közé sorolják. A KSH legfrissebb, 2022-es adatai szerint a kisgyermek napközbeni ellátását ebben az évben – összesen 5018 bölcsődei csoportban – 928 hagyományos bölcsőde, 334 minibölcsőde, 1086 családi bölcsőde és 12 munkahelyi bölcsőde biztosította¹

Az alábbiak közül melyik bölcsődei ellátási formákról hallott? (több válasz is megjelölhető) (N= 529)

Tízből hat édesanya (59%) online informálódott/informálódik az elérhető bölcsődékkal kapcsolatban és minden második pedig felkereste a körzeti bölcsődét (is), de jelentős az aránya is, akik családtagoktól/barátoktól, illetve a védőnőtől kértek/kérnek javaslatot.

Honnan tájékozódik/tájékozódott az elérhető bölcsődékkal kapcsolatban? (több válasz is megjelölhető) (N= 529)

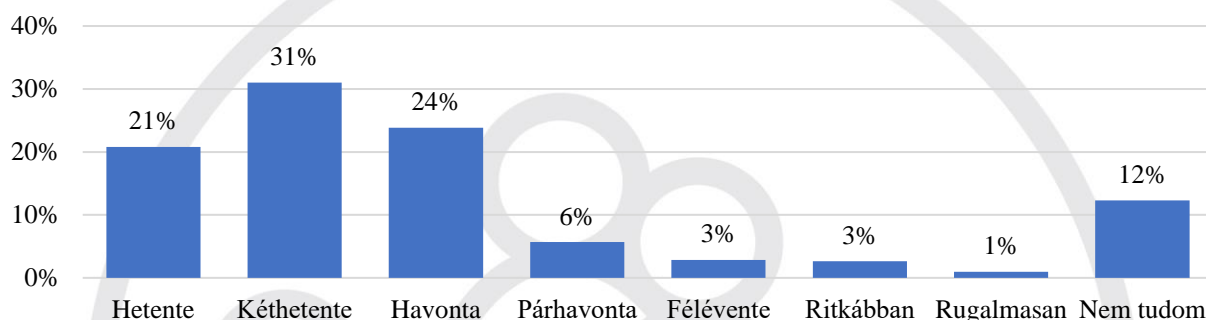
¹ Forrás: [KSH: Helyzetkép, 2022 – A kisgyermek napközbeni ellátása.](#)

A bölcsődeválasztás során a megkérdezett anyák közel fele (47%) legalább egy nyílt napon részt vett vagy tervez részt venni, közel harmaduk (30%) pedig több intézményt is meglátogatott, vagy szeretne meglátogatni a megfelelő bölcsőde kiválasztása előtt.

Az anyáknak fontos, hogy a bölcsődével, vagyis azzal az intézménnyel, amelyre gyermekük felügyeletét bízták, szoros legyen a kapcsolatuk. Az anyák ötöde (21%) heti, közel harmada (31%) kétheti, negyede (24%) pedig havi gyakorisággal igényli/igényelte a formális kapcsolattartást.

Milyen gyakran igényli/igényelte a formális kapcsolattartást a bölcsődével? (N= 529)

Étkeztetés

A szülők bölcsődés gyermekük étkeztetésével kapcsolatos elvárásaira is rákérdeztünk. Szerintük a legfontosabb, hogy a bölcsődében a gyermekeknek kiváló minőségű hozzávalókból változatos ételeket készítsenek (41%), illetve szinte ugyanennyien jelezték azt is, hogy nincsen különösebb elvárásuk gyermekük táplálásával kapcsolatban. Speciális étrendet az anyák negyede (24%) igényel gyermekének, 14% százalékuk pedig szeretne saját készítésű ételt is bevinni az intézménybe, mely a gyermek ételérzékenységgel vagy allergiájával is összefüggésbe hozható.

Érdeemes azt is megemlíteni, hogy a KSH legfrissebb, 2022-es adatai szerint a bölcsődés gyermekek csaknem kétharmada (63%) ingyenesen étkezett a hagyományos és a mini bölcsődékben.²

² Forrás: [KSH: Helyzetkép, 2022 – A kisgyermek napközbeni ellátása.](#)

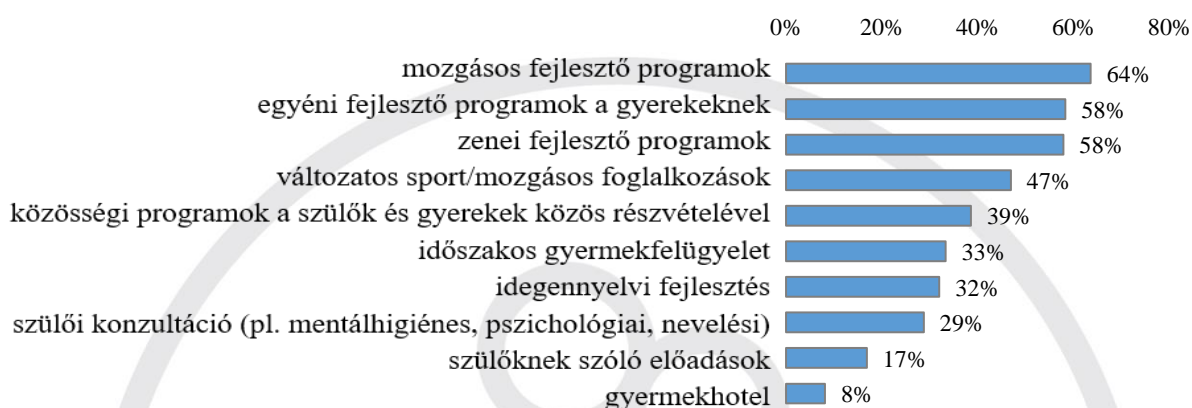
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Bölcsődei foglalkozások

A bölcsődei foglalkozásokkal kapcsolatban a szülők az önálló, szabad játéktevékenységet különösen fontosnak tartják.

Milyen, a bölcsőde által nyújtott kiegészítő foglalkozásoknak örülne/örült volna az alapvető ellátáson túl (több válasz is megjelölhető) (N= 529)

Az alapvető bölcsődei ellátáson túli, kiegészítő foglalkozások közül a legnépszerűbb választható tevékenységnek a mozgás fejlesztése bizonyult, a válaszadók közel kétharmada (64%) jelölte meg ezt, emellett közel fele a „változatos sport/mozgást igénylő foglalkozás” lehetőséget is megjelölte. Egyéni fejlesztésnek, illetve zenei foglalkozásnak a válaszadók valamivel több mint a fele (58%), idegennyelvi fejlesztésnek pedig harmada örülne.

A bölcsődei foglalkozásokon túl a szülők 39 százalékának lenne igénye olyan közösségi programokra, amelyeken a szülők is részt vehetnek, 29 százalékuk örülne, ha lenne lehetősége olyan konzultációra, amelyen mentálhigiénés és nevelési ismereteket, támogatást kaphat, 17 százalékuk pedig előadások keretében bővítené ismereteit, szélesítené látásmódját. Időszakos gyermekfelügyeletet harmaduk, éjszakai gyermekvigyázást (gyermekhotel) 8 százalékuk támogatna.

Bölcsődeválasztási szempontok fontossági sorrendje különböző alcsoportok szerint

A továbbiakban arra kerestük a választ, hogy vajon a szülők iskolai végzettsége, az életkora, a település típusa, ahol élnek, vagy éppen a családban nevelt gyermekek száma, befolyásolja-e hogy, milyen szempontokat tartanak fontosnak egy bölcsőde kiválasztása során.

2. táblázat: Bölcsődeválasztási szempontok fontossági sorrendje a mintában

Bölcsődeválasztási szempont	Átlag	Szignifikancia szint (p)			
		Életkor	Lakóhely (Főváros/vidék)	Végzettség	Gyermek- szám
<i>a kisgyermeknevelők személyisége</i>	4,64	0,149	0,151	0,642	0,007*
<i>rendszeres kommunikáció a szülőkkel</i>	4,60	0,011*	0,713	0,891	0,044*
<i>a kisgyermeknevelők értékrendje</i>	4,55	0,345	0,559	0,555	0,057
<i>biztonságos környéken legyen</i>	4,50	0,013*	0,261	0,312	0,000*
<i>legyen önálló udvara a bölcsődének</i>	4,47	0,262	0,122	0,772	0,000*
<i>a bölcsőde jól felszerelt legyen</i>	4,42	0,000*	0,018*	0,568	0,183
<i>rugalmasság</i>	4,33	0,363	0,449	0,115	0,117
<i>közel legyen a lakóhelyemhez</i>	4,26	0,513	0,414	0,520	0,015*
<i>megfizethető legyen</i>	4,20	0,507	0,734	0,088	0,000*
<i>egyéni figyelem megléte</i>	4,19	0,412	0,051	0,833	0,306
<i>közel legyen a munkahelyemhez</i>	3,94	0,022*	0,008*	0,000*	0,003*
<i>legyen rugalmas a nyitvatartás</i>	3,85	0,124	0,798	0,132	0,599
<i>legyen parkolási lehetőség a közelben</i>	3,74	0,335	0,002*	0,240	0,038*
<i>szülői közösség kialakítása</i>	3,66	0,120	0,039*	0,000*	0,007*
<i>legyen játszótér a bölcsőde közvetlen közelében</i>	3,20	0,007*	0,048*	0,000*	0,000*

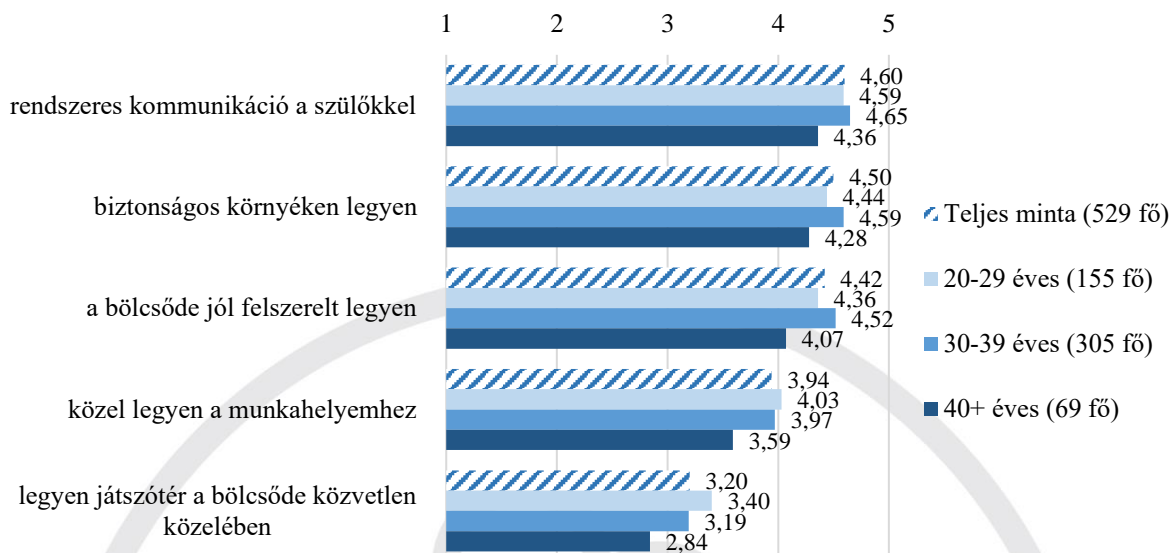
Megjegyzés: A *-al jelölt értékek szignifikánsak $p < 0,05$ szintnél

Korcsoport szerint eltérő fontosságú szempontok bölcsődeválasztás esetén

A bölcsődéssel kapcsolatos olyan szempontok, mint a „rendszeres kommunikáció a szülőkkel”, a biztonságos környék”, a „jól felszerelt bölcsőde”, az a tény, hogy „közel legyen a munkahelyhez” és a „legyen játszótér a bölcsőde közvetlen közelében” a 40 év feletti édesanyák számára a legkevésbé fontosak.

Bölcsődeválasztással kapcsolatos szempontok közül a korcsoportonként szignifikáns eltérést mutató eredmények (átlagértékek alapján)*

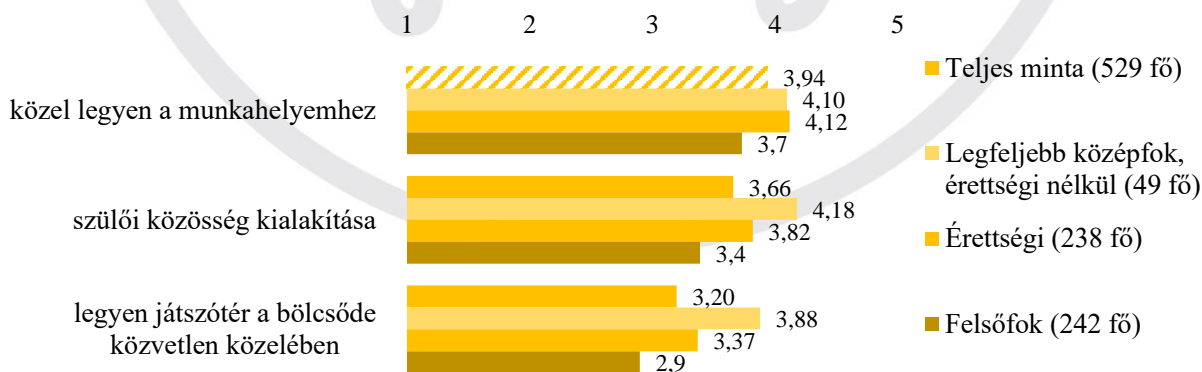

Megjegyzés: * $p < 0,05$, a szignifikancia szint részletes adatait lásd a 2. táblázatban

Végzettség szerint eltérő fontosságú szempontok bölcsődeválasztás esetén

A felsőfokú végzettséggel rendelkező édesanyák számára voltak a legkevésbé fontosak az alábbiakban felsorolt tényezők, az alacsonyabb végzettséggel rendelkezők sokkal fontosabbnak ítélték a szülői közösséget (4,18), illetve a közelben lévő játszótérrel (3,88), mint a magasabb végzettséggel rendelkezők.

Bölcsődeválasztással kapcsolatos szempontok közül a végzettség szerint szignifikáns eltérést mutató eredmények (átlagértékek alapján)*

Megjegyzés: * $p < 0,05$, a szignifikancia szint részletes adatait lásd a 2. táblázatban

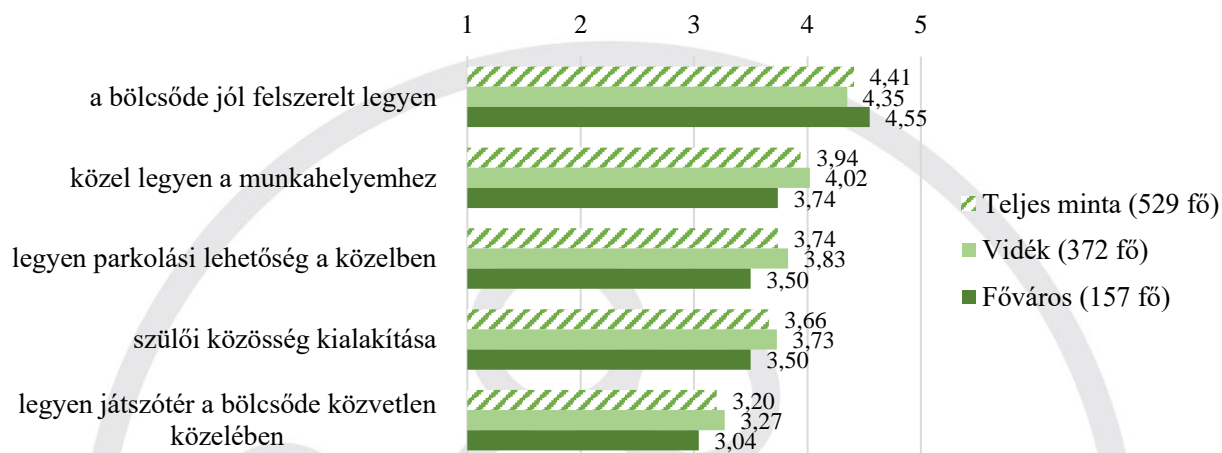
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Település típusa szerint eltérő fontosságú szempontok

A bölcsőde felszereltségét a fővárosban élők fontosabbnak (4,55) ítélték, mint a vidéken lakók (4,35). A munkahely közelsége (4,02), a közeli parkolási lehetőség (3,83) és a szülői közösség kialakítása (3,73) viszont a vidéken élő válaszadók számára fontosabb.

Bölcsődeválasztással kapcsolatos szempontok közül a településtípus szerint szignifikáns eltérést mutató eredmények (átlagértékek alapján)*

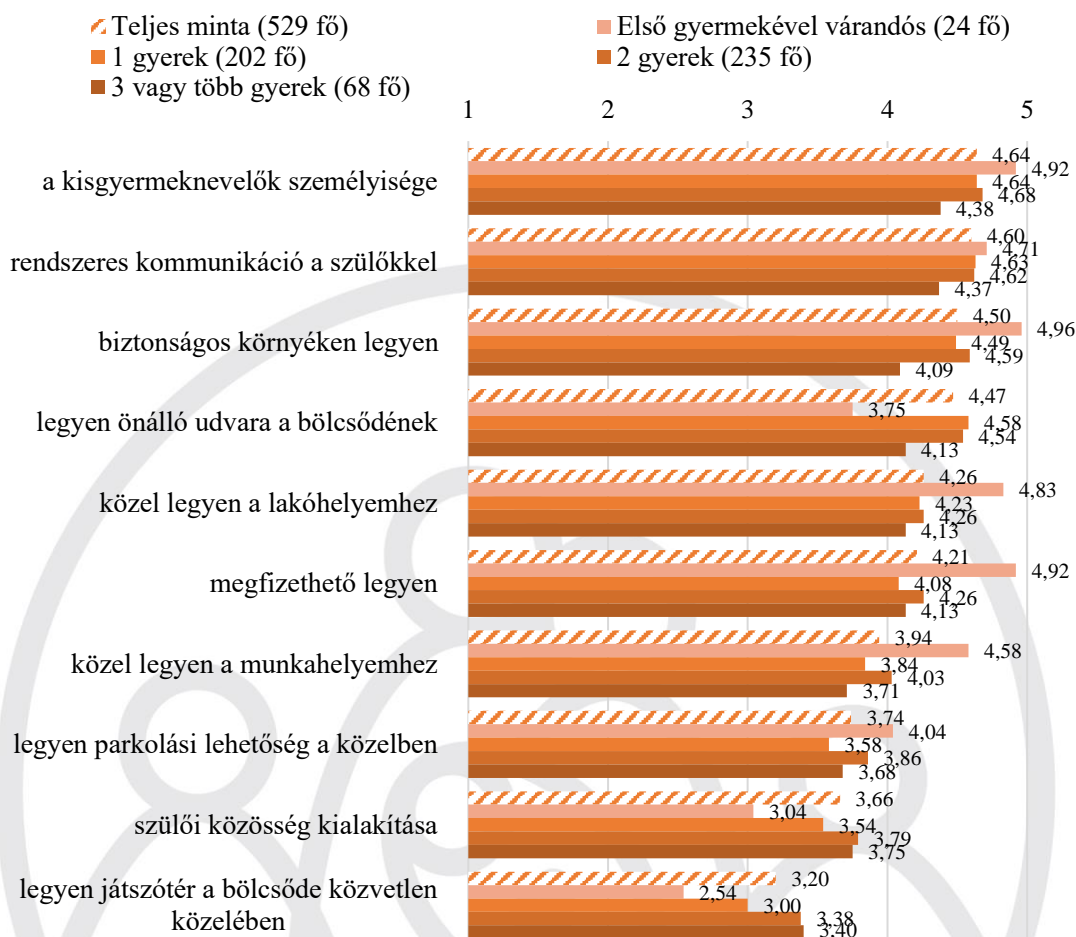
Megjegyzés: * $p < 0,05$, a szignifikancia szint részletes adatait lásd a 2. táblázatban

Eltérő fontosságú bölcsődeválasztási szempontok gyermekszám szerint

Az első gyermekükkel várandósok válaszaik átlagértékei néhány kivételtől eltekintve a legmagasabbak az egyes bölcsődeválasztási szempontoknál. Az itt vizsgált szempontok többségénél a nagycsaládosok adták a legalacsonyabb átlagértéket. A már gyermekes édesanyák a kisgyermeket nevelők személyiségét, illetve a rendszeres kommunikációt tartották a legfontosabbnak, míg az első gyermekükkel várandósok esetében a biztonságos környezet került az első helyre, ezt követte a kisgyermeknevelők személyisége, illetve a megfizethetőség. Az egy- és kétgyermekesek válaszaik között egyik kérdés esetében sem volt jelentős a különbség.

Bölcsődeválasztási szempontok közül a gyermekszám szerint szignifikáns* eltérést mutatók eredmények (átlagértékek alapján)

Megjegyzés: * $p < 0,05$, a szignifikancia szint részletes adatait lásd a 2. táblázatban

Fontosabb eredmények az édesanyák életkora függvényében

A 30-39 éves anyák érintettek a legnagyobb arányban a bölcsődeválasztásra vonatkozó kutatásunkban, ezért az eredmények főbb következtetései erre a korcsoportra irányadóak. A bölcsődei nyílt napokon való részvételi szándék a kor emelkedésével nő: a 30 éven aluliak 40%-a vett részt, vagy tervezi meglátogatni a kiszemelt intézményt, míg az idősebbek bő felére igaz ez (30-39 évesek: 52%, 40 év feletti: 58%).

A 40 éven felüli anyák tartják a legfontosabbnak a bölcsődét a gyermekük kortárskapcsolatai miatt (55%). A következő gyermek érkezése miatti napközbeni elhelyezés szükségessége a

fiatalabb édesanyákra (20-29 évesek) jellemzőbb (32%), ez az indok természetesen a kor emelkedésével csökken (30-39 évesek: 28%, 40 éven felüliek: 17%).

Az étkezéssel kapcsolatos elvárások kapcsán a speciális étrend biztosítása a gyermek számára az idősebb édesanyák számára fontos, ami jelezheti azt is, hogy az ő gyermekeik esetében gyakoribb a gyermek ételérzékenysége vagy allergiája.

A bölcsődei foglalkozások közül az egyéni fejlesztő programokat a huszoneves édesanyák jelölték meg a legmagasabb arányban (66%), míg a 30-39 éves korosztály számára a legfontosabb a mozgásos és a zenei fejlesztés (68% és 60%), illetve az időszakos gyermekfelügyeletet is ők jelölték meg a legnagyobb arányban (36%), ellenben a gyermekhotelre náluk a legkisebb az igény (5%). A szülőknek is szóló közösségi programok a 40 éven felüliek számára fontosabbak (42%).

Az édesanyák iskolai végzettsége szerinti különbségek

A bölcsőde körültekintő kiválasztása és az iskolázottság között van kapcsolat, ugyanis a nyílt napon való részvételi szándék az iskolai végzettség emelkedésével együtt növekszik, csakúgy, mint a szülőtárssal közös döntéshozatal. Míg az alapközü végzettségük vagy a szakiskolával rendelkezők esetében 20% körüli az önállóan döntők aránya, addig az érettségizettek, illetve a diplomások esetében ez 10% alatt marad; az ő esetükben 90% feletti a szülőtárssal közösen döntést hozók aránya.

Az érettségivel, illetve diplomával rendelkezők nagyobb arányban tájékozódnak a körzeti bölcsődén kívüli lehetőségekről: többségük az interneten informálódik az elérhető bölcsődei szolgáltatásokról. Az alapközü végzettségük, illetve a szakiskolával rendelkezők többsége a körzeti bölcsödétől szerzi az információkat. A gyermek közösségbe kerülése a felsőközü végzettséggel rendelkezőknek a legfontosabb (57%).

A bölcsődei étkezéssel kapcsolatban a felsőközü végzettséggel rendelkezők körében a kiváló minőségű hozzávalókból készülő, változatos menü bizonyult a legfontosabbnak, míg a középközü vagy ennél alacsonyabb végzettséggel rendelkezők körében a relatív többségnek nincsenek különösebb igényei.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A legtöbb alapfoglalkozás fontossága nő az iskolai végzettség emelkedésével, kivételt képez az anyanyelvi és az idegennyelvi foglalkozás fontossága, itt ugyanis fordított a tendencia, ezek jelentősége csökken az iskolázottság szintjének emelkedésével, csakúgy, mint a nem zsúfolt játékkörnyezetnél.

A kiegészítő foglalkozások közül a szakvégzettséggel rendelkezők körében a gyermekük egyéni fejlesztésére vágyók aránya kiemelkedő (71%). A mozgást igénylő, illetve a zenei fejlesztő programok igénylése az iskolázottság mentén nő.

Főbb eredmények az édesanyák lakóhelye szerint

A legnagyobb arányban a községben élőknek van rendszeres segítsége (66%) a gyermekgondozásban, ezzel összhangban náluk a legmagasabb azoknak az aránya, akiknek alkalmanként lenne csak szüksége bölcsődei ellátásra gyermekük számára. A falun lakók közül kiemelkedően magas arányban említették a bölcsőde igénybevétele elsődleges okának a munkavállalást (72%).

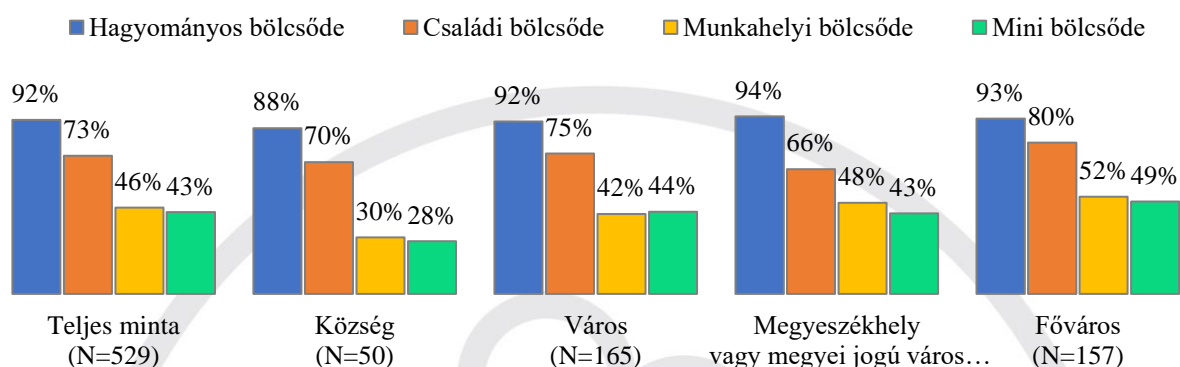
Bölcsődés korú gyermekük mellett a megyeszékhelyen élők jelezték a legkisebb mértékben, hogy segítségre számíthatnak (48%), ellenben náluk a legmagasabb a nagyszülők döntésbe való bevonása a bölcsődeválasztásnál (14%). A megyeszékhelyen élők esetében a bölcsődei ellátás igénylésének fő oka a gyermek közösségbe küldése (60%), ezt a többi településtípuson élőknel a munkavállalás megelőzte. Emellett a megyeszékhelyen élő édesanyák nagyobb arányban jelezték, hogy az újabb gyermek vállalása és a saját lelki egészségük megőrzése érdekében döntöttek a bölcsőde mellett (32%).

A fővárosban élők körében a legmagasabb azok aránya, akik a bölcsődét egész napos gyermekfelügyeletre vennék igénybe (52%). A budapestiekre jellemző a leginkább, hogy szülőtársukkal együtt döntenek a bölcsődei elhelyezésről (96%). A több választási lehetőség és a nagyobb mobilitás lehet az oka annak is, hogy a fővárosban élők körében legalább tíz százalékponttal alacsonyabb azok aránya (25%), akik a védőnőt megkérdezik a gyermekelhelyezési lehetőségekről, mint a többi településen.

A bölcsődei ellátási formák ismertsége kapcsán megállapítható, hogy a településmérettel nemcsak a hagyományos, hanem a munkahelyi, családi, illetve mini bölcsődék ismertsége is nő.

Bölcsődei ellátási formák ismertsége az édesanya lakhelyének típusa szerint

Főbb eredmények a gyermekek száma függvényében

Az első gyermeküket várók tudatossága nem csak abban tűnik ki, hogy már a várandósság ideje alatt foglalkoznak a bölcsődei elhelyezés kérdésével, hanem abban is, hogy a megfelelő intézményt több nyílt napon való részvétel után, szülőtársukkal együtt kívánják kiválasztani. 83 százalékuknak elsődleges motiváció a munkába való visszatérés. Négyötödük szeretné a gyermeküket már kétéves kora előtt bölcsődébe vinni.

A gyermekszám emelkedésével csökken a nyílt napon részt venni szándékozók, és nő a körzeti bölcsődét választók aránya, ami adódhat abból, hogy az idősebb gyermek révén már túl vannak a bölcsődeválasztáson, ismerik a bölcsődei szolgáltatást

A bölcsődei étkeztetéssel szemben az első gyermeküket váróknak van a legkevesebb elvárása, ami elsősorban a kisdted-táplálás tapasztalatának hiányából adódhat. A speciális étrend figyelembevétele a nagycsaládosok körében a legfontosabb (35%), míg otthoni készítésű ételt a kétgyermekes anyák szeretnék a legnagyobb arányban bevinni a bölcsődébe (17%), melyek mögött a gyermek ételérzékenysége vagy allergiája állhat.

A foglalkozások tekintetében az egy- és kétgyermekeseknek van a legtöbb elvárásuk, míg az első gyermeküket váró bölcsődei tapasztalattal még nem rendelkezőknek jóval kevesebb.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Összegzés

Elemzésünkben a bölcsődeválasztásban érintett anyák körében végzett felmérés eredményeit mutattuk be. A válaszok alapján jól látható, hogy az egész napos bölcsődei ellátás mellett a rövidebb időre igénybe vehető szolgáltatásra is nagy az anyák igénye (52%).

Az ellátás igénybevételének legfőbb indoka a munkavállalás (60%), de e mellett a gyermek közösséghez való szoktatása is (49%). Az édesanyák által legfontosabbnak tartott bölcsődei tevékenységek az önálló játéktevékenység és a mozgást igénylő foglalkozások, valamint a fejlesztő foglalkozások.

A bölcsőde kiválasztása során a legfontosabb szempontnak a kisgyermeknevelő személyisége, kommunikációja és értékrendje bizonyult, és csak ezt követik az infrastrukturális szempontok, a bölcsőde elhelyezkedése vagy felszereltsége.

